

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 22. rožnika 1883.

List 25.

Opomini presv. Serca Jezusovega.

(Dalje.)

Večkrat nam pridejo tako lepe, vzvišene misli, nebeško sveta čutila, ko sami ne vemo od kod, — tako krepki sklepi se snujejo nam v persih, serce je tako vneto, stopiti bi se hotelo, umerlo bi rado za Jezusa! Od kod tako navdušenje? Jezus terka s svojo milostjo nam na serca — On, ki je rekel: „Ogenj sem prinesel iz nebes, in kaj hočem družega, kot da se vname in gori!“ Ali o tem tako tihem, le znotranjem glasu ne bom dalje govoril, ker se tako rad presliši in je le tistim popolnoma razumljiv, ki imajo dar pobožnosti, dar molitve in premišljevanja.

Še glasneje Jezus terka z besedo, s svojim božjim naukom. a) Na vrata posvetnih, v denar in nečimerno čast in lišp in grešno vživanje zamišljenih serc Jezus terka: 1) Blagor ubogim v duhu. 2) Nihče ne more dvema gospodoma služiti. 3) Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje serce. Ne zbirajte si zakladov na zemlji. 4) Kaj pomaga, če, kdo cel svet dobí, na duši pa škodo terpi. 5) Neumnež, to noč bodo tvojo dušo od tebe tirjali; kar si pa pridobil, čigavo bo? b) Na vrata terdih, merzlih, napuhnjenih, jezljivih, sovražnih serc Jezus terka: 1) Blagor mirnim, blagor krotkim, blagor usmiljenim! 2) Kdor se povikšuje, bo ponižan! 3) Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil; na tem bodo vsi ljudje spoznali, da ste moji učenci. 4) Odpustite, da vam bo tudi nebeški Oče odpustil! 5) Ljubite tudi sovražnike, dobro storite onim, ki vas sovražijo, molite za nje, kateri vas preganjajo. Ako samo tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne storijo tega tudi cestinarji? Ako le tistim dobro storite, kateri vam dobro storijo, kakošno zaslužnje boste imeli? To tudi grešniki delajo! Ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite odveč; ali ne delajo tega tudi malikovavci? Ampak ljubite svoje sovražnike in (jim) dobro storite. (Mat. et Luk.). c) Na vrata žalostnih, otožnih serc Jezus terka: 1) Blagor žalostnim, ker potolaženi bodo. 2) Pridite k meni vsi, ki ste obteženi itd. 3) Vi boste žalovali, svet pa se bo veselil. 4) Blagor vam, če vas bodo preganjali zavolj mene itd. d) Na vrata mlačnih, omahljivih, lenobnih serc Jezus terka: 1) Blagor jim, kateri so (kerš-

čanske) pravice lačni in žejni, ker nasiteni bodo. 2) Kdor prime za drevo, pa nazaj gleda itd. 3) Ne vsak, kateri pravi Gospod, Gospod itd. 4) Pojdite skoz ozka vrata v moje kraljestvo, zakaj itd. 5) Nebeško kraljestvo silo terpi in le silni si ga bojo pridobili. 6) Ako te desno oko pohujša, izderi ga, verzi ga od sebe, boljše, da z enim očesom greš v življenje... desna roka; desna noga. e) Na vrata čistih, nedolžnih, deviških serc Jezus terka: 1) Blagor jim, kateri so čistega serca, ker Boga bodo gledali. 2) Pustite male k meni, ker tacih je nebeško kraljestvo itd. A ravno s timi besedami terka tudi na vrata nečistih, nesramnih serc, pa kako vse drugače tam odmeva, kakor bi klical: Gorjé jim, kateri niso čistega serca, ker Boga ne bodo gledali. Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo! Gorjé mu, kdor kterege izmed teh mlajših pohujša, bolje mu bilo itd. f) Zlasti na vrata ženskih serc Jezus terka s prelepo priliko modrih in pa nespametnih devic; da bi pametna dekleta in modre žene ohranil v stanovitnosti, nespametne in zgubljene reve pa, da bi predramil, veleva, naj se o pravem času še preskerbijo z oljem gnađe božje, zato še pristavi in prav resno poterka: „Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva!“ g) Pred vrata slehernega serca pa se vstopi Jezus s svojim veličastnim nebeškim izgledom. Tacega življenja ni bilo in ne bo, kakor Jezusovo; to je bilo božje življenje! Zato lahko oblastno poterka na serce slehernega kristjana, rekoč: „Kdo izmed vas me more le enega samega greha obdolžiti?“ Jaz in Oče sva eno. Kdor vidi mene, vidi tudi Očeta. Izgled sem vam zapustil, da tudi vi tako delajte. Od mene se učite, ker jaz sem krotak in iz serca ponižen! Zato, draga duša! „hodi za menoj.“ Moj sin! moja hči! daj mi svoje serce!“ Ali ni to dovolj glasno terkanje, ki se skor vsak dan, zlasti pa še ob nedeljah in praznikih ponavlja? In če beseda, ki iz serca pride, do serca seže, kaj hočemo še le reči od besedi, ki prihajajo iz naj boljšega Serca? Ali nas ne bodo pretresle in zboljšale?

Pa še naj bolj glasno nam terka Jezus po svojih čudežih. To pač vsak lahko iz lastne skušnje vé. Povej mi odkritoserčno, ali še tega nisi nikoli čutil v svojih mladih in poznejših letih, ko so ti pravili učenički tvoji božja dela Jezusa Kristusa? Ali ni bilo nič ginjeno tvoje serce, ko se ti je pravilo, da Jezus, ki tukaj med

nami na altarji prebiva, je tisti mogočni Kralj nebes in zemlje. ki mu je vsa natora pokorna? ki je le hotel in se je precej voda spremenila v naj boljše vino? ki je le rekel. pa so silni viharji in vetrovi utihnili in so bili razburjevi valovi morja precej pri miru? ki je blagoslovil 5 ječmenovih kruhov in 2 ribi, pa je bilo nasitenih 5000 ljudi in je ostalo 12 jerbasov, tedaj več. kakor je bilo préd?! Ali te ni kar nič pretreslo, ko si slišal, da je Jezus po verhu vode hodil tako, kakor po suhi cesti, ravno tisti Jezus, ki ga pri sv. obhajilu prejmeš? ko si slišal, da so aposteljni, ki so že préd celo noč ribe lovili pa nič vjeli, zjutraj na Jezusovo besedo še enkrat vergli mreže v vodo, in toliko rib zajeli, da so se mreže tergale in se skor čolnič potopil: da je bil celo Peter, ki je takrat tako blizo čutil vsegamogočnost, ves preplašen in ni vedel, kam bi se djal, ter je trepetaje klical: Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek?!

Ali ti ni to nič serca presunilo, ko si slišal pervikrat in potlej že tolikrat, kako je Jezus, tisti predobrotljivi Jezus, čigar premilo Serce častimo na oltarji, tri leta hodil po svoji domači deželi, povsod dobrote delil in nagloma ozdravljaj bolnike, katerim že ni nobeno zdravilo pomagalo? Ali res nisi nič čutil, ko se ti je pripovedovalo n. pr., kako je slepemu beraču, ki še svoj živi dan ni videl solnca, ne zvezdic, ne krasote naše zemlje, kar oči z blatom pomazal, pa mu ukazal, naj se gre umit — ter je precej spregledal in svojo srečo povsod pripovedoval, in ko je Jezusa spoznal, pokleknil pred Njega in Ga molil? — Ali je znabiti tvoje serce merzlo ostalo, ko si slišal, da je Jezus mertvoudnemu možu, ki si sam ni mogel nič pomagati ter so ga morali štirje možje v postelji nesti pred Jezusa — tako ljubeznjivo rekel najpred: „Bodi potolažen, sin, tvoji grehi so ti odpuščeni,“ in potlej: „Vstani, vzemi svojo posteljo in hodi,“ — in da je moža res pri tej priči spreletelo zdravje po vseh udih, da je precej vstal, zagrabil posteljo in šel domú ves razveseljen? — Ali ti ni bilo enako, ko si slišal, da je žena, ki je bila že 12 let bolna in je vse premoženje izdala za zdravila, pa ni nič pomagalo — naenkrat ozdravela, ko se je le robú Njegove obleke dotaknila? ali pa, da je 38letnemu bolniku, ki je bil zarad tako dolge bolezni znabiti izmed vsih bolnikov naj bolj usmiljenja vreden, rekel: Vstani vzemi posteljo in pojdi, ter je res precej in popolnoma ozdravel, vzel posteljo in hodil?

Pa reci, če moreš, da ni Jezus s temi in z družimi čudeži že sto- in stokrat glasno terkal na vrata tvojega serca, in terka in bo še terkal na serca mladih in starih, dokler se evangelij oznanuje, do konca sveta!

Posebno glasno, tako, da se mora vse potresti, pa terka z onimi tremi čudeži, ko je celo mertve k življenju obudil.

Kako veličastno je bilo obujenje Jajrove hčerke! Tamkaj v hramu leži 12letna deklica mertva na postelji, oči njene so vderte, obličje upadlo-bledo; roke leže onemogle poleg nje, ravno tako so noge oterpüle — milo se joka mati pri postelji: — kar pride Jezus v hišo, ravno tisti, ki je tu na altarji pričujoč, veličastno stopa po hiši, se bliža postelji, prime deklico za roko ter pravi: „thalíta kumi“ — deklica vstani!“ — In glej! pri tej priči se začne spet kri pretakati po njenih žilah, mlado serce že spet bije, že se širi rudečica po njenih licih, oko se ji zablíči, že se lahkó oprè na roke — na noge, — tudi — deklica vstane vsa zdrava, vsa vesela! — Ali more Jezus še glasneje terkati na tvoje serce in na serce slehernega kristjana, dokler se sv. evangelij oznanuje, t. j. do konca sveta!

Ali pogledite na Jezusa takrat, ko sreča pogreb Najmljanskega mladenča! Kako ljubeznjivega se skaže

jokajoči materi, katero utolaži rekoč: žena, nikar ne jokaj! In potem kolika mogočnost se vidi, ko Jezus pristopi k mlademu merliču, povzdigne svojo mogočno roko ter pravi: „Mladenič, rečem ti, vstani!“ In mladenec se strese — se predrami in vstane ter gre ves vesel spet z materjo nazaj v mesto! — Ali ni to dovolj glasno terkanje na vaše serce in na serca mladih in starih, povsod, kjer se evangelij oznanuje!

In kako veličasten se nam pokaže Jezus pri Lazarjevem grobu! — Že 4 dni je Lazar v grobu; milo se jokate njegovi sestri Marija in Marta; tudi drugi ljudje milo žalujejo; Jezusovo usmiljeno Serce, ravno tisto presv. Serce, ki ga tukaj na altarji častimo, je tako ginjeno, da se tudi On razjoka — tako da še judje, ki to vidijo, pravijo: „oh kako ga je ljubil!“ Na to Jezus svoje objokano oko proti nebu oberne, moli, ter glasno zakliče: „Lazar, pojdi ven!“ In Lazar, ki je že 4 dni v grobu trohnel, precej pride, odvežejo mu mertvaške rjuhe in perte — in spet se veseli v družbi svojih prijateljev! — Povej mi, ali ni to glasno terkanje na tvoje serce in na serca mladih in starih, dokler se sv. evangelij oznanuje!

(Konec nasl.)

Izgledi bogoljubnih otrók iz vseh časov kerščanstva. III.

9. Mladi mučenci Gospodovi.

Spisal Ant. Keržič.

(Dalje.)

i) *Sv. Vid († l. 303).*

Ta ljubeznjivi mladenček je bil rojen v Sicilji v mestu Megari. Njegov oče se je imenoval Higla, ki je bil slovečega imena med neverniki in hud sovražnik kristjanov.

Sv. Vid je bil 12 let star, ko se je zoper njega pričelo preganjanje. Sv. Modest in njegova žena Krescencija sta ga bila v kerščanski veri podučila, pa tako skrivaj, da do tedaj še oče tega ni vedel.

Kar zve Valerijan, sicilijanski oblastnik in strasten preganjavec kristjanov, da je mali Videk kristjan. Precej pokliče očeta k sebi in ga osorno nagovori: „Kaj slišim o tvojem sinu? on moli kerščanskega Boga. Če hočeš, da ti ostane zdrav in živ, odpravi mu to norost.“

Oče se prestraši. Zelo ga začne skerbeti zastran sina, ktereга priserčno ljubi. Da bi ga rešil zažuganega mučenja in smerti, ga očetovsko opominja: „Preljubi moj otrok! poslušaj dober svet svojega očeta. Popusti Kristusa in njegovo službo! Ali ne sprevidiš, kako je nespametno križanega človeka moliti? Vbogaj me, sicer bo oblastnikova jeza tebe in mene hudo zadela!“

Pohlevno in milobno odgovori Vid: „Oh oče! ko bi hoteli spoznati Njega, ki ga imenujete umorjenega človeka, bi ga tudi z menoj molili. On je naš Bog, Jezus Kristus! Od njegove ljubezni me ne more nobena bolečina ločiti.“ Še veliko je govoril dobri deček o Jezusovi neskončni dobrotljivosti, da bi prepričal očeta, pa vse zastonj.

Deček ostane, kakor préd, pobožen in Jezusu vdan. Še bolj goreče moli; in po njegovi detinski molitvi stori Bog več čudežev slepim in drugim bolnikom. Ljudje govorijo veliko o njem. Tudi poglavar to zvé in zdaj pokliče oba k sebi, očeta in sina. Najpred ozmérja očeta, kako more kaj tacega terpeti, kaka sramota bo to za slavno družino, če bo moral Vid umreti kakor hudodelnik. Potem se oberne proti dečku in mu na-

števa, kake grozovite kazni ga čakajo, ako noče bogovom darovati.

Poln svetega duha odgovori neustrašeni otrok: „Nikdar ne bom molil izrezljanih reči in kamenja. Moj Bog je živi Bog; ljubim ga iz celega serca in mu hočem služiti vse svoje življenje.“

Pri tem odgovoru ajdovski oče na glas žaljuje. Ves otožen se poverne k svojim prijateljem in kliče: „O jokajte se z mano! Glejte pogin svojega edinega otroka moram gledati!“

„Oh oče, kaj govorite?“ odverne prijazno Vid; „saj ne poginem, ampak v družbo naj plemenitejših duš pridem, med pravične v nebesa.“

Valerijan je bil kakor besen. Nežnega dečka ukaže s palico pretepati. Toda glej! ko hočejo služabniki dečka zgrabiti, jim roke odervené in tudi oblastnikova roka se posuši. Služabniki in njih gospod začnejo kričati in ga copernije dolžiti. Deček pa jih podučí, da jim je Jezusova moč to storila; začne moliti in roke zopet ozdravijo.

Oblastnik se čudi in še enkrat zaterdi očetu: „Pojdi in poboljšaj svojega sina, da mu ne bo treba v mladih letih umreti mučne smerti.“

Oče pelje dečka Vida spet domú. Doma ga skuša z raznim prilizovanjem, z godbo in plesom in z vsakoverstnim radovanjem od Kristusa odverniti. Toda vse zastonj. Videk le še tem priserčniše moli in prosi Jezusa čem več nevarnost ga obdaja. Potem dá Higla Vidovo sobo kar moč krasno olepšati. Da jo opisati, z najlepšimi preprogami prevleči, z bliščečimi kamni ozališati in Vida vanjo zapreti.

Tako je hotel otroka omehkužiti in od Kristusove vere odverniti. Pa zastonj je tudi ta poskušnja; Vid še gorečniše moli za pomoč in zmago.

Nekega dne je bila njegova molitev prav posebno navdušena, in glej, nenadno zažari po njegovem stanovanji nepopisljivo bliščeča svetloba in po vsej hiši se razširja prijetna vonjava. Vsi domači prihitijo gledat in se čudijo, rekoč: „Kaj tako lepega še nismo nikoli videli!“

Tudi Vidov oče pride gledat. Tu zagleda dvanajst angeljev v čudoviti lepoti in svetlobi. Toda malikovavsko oko ni za nebeško svetlobo; pri tej priči Higla oslepi. Ves obupen začne kričati in glasno objokovati svojo nesrečo. Vsi služabniki prihitijo in se tudi razjokajo, ker se jim njih gospod smili. Vse mesto, mlado in staro, je pokoncu vsled tega čudeža. Tudi Valerijan pride; toda nesrečo pripisuje malikom in slepega moža tira seboj v ajdovski tempelj, da bi si sprosil pogled. Pa zastonj so vse prošnje. Žalosten se spet domu verne in prosi svojega sina, naj moli zanj, da bo spet spregledal.

Vid položi slepemu očetu roke na oči in moli. Kar naenkrat spregleda in je zdrav, kakor préd. Pa mesto zahvaliti se pravemu Bogu, zahvalit se gre malikom; in ne da bi bil hvaležen čudodelnemu sinu, še zmir prevdarja, kako bi ga ob Jezusovo vero pripravil.

V očetovi hiši je za Vida čedalje bolj nevarno. Zato zapusti dom na neko višje povelje. Modestu, njegovemu pobožnemu odgojitelju, namreč se angelj prikaže in pravi: „Vzemi dečka in pojdi z njim k morju. Tam boš našel barko, v kateri ga pelji čez morje v kraj, ki ti ga bom pokazal.“ Angelj tudi obljubi jima vodnik biti.

Modest stori, kakor mu je rečeno, in najde, kakor je bilo obljubljeno ter srečno prepelje mladenčka Vida, ki je utegnil takrat kakih 14 ali 15 let star biti, na Laško zemljo. Tudi tukaj opravlja zvesto svoje molitve, podučuje nevernike, dela čudeže in jih mnogo spreoberne.

Pa kmali zve zanj cesar v Rimu in oba pokliče pred-se, Vida in Modesta. Sodniki se začnejo Modestu zaničljivo posmehovati, ker je že nevreten starček in

kot priprost človek jim ne zna dovelj olikano govoriti. Blagi Vid pa se potegne zanj, rekoč, naj ne zaničujejo sivega starčka in naj spoštujejo njegove bele lasé. Pri tej priliki se prikaže tudi cesarjev sin, ki je bil obseden in Vid ga čudežno reši.

V zahvalo za toliko dobroto pa sili cesar svetega mladenča, naj se veri odpové in naj malikom daruje. Najpred poskusi s prilizovanjem in obljubami, potlej z žuganjem.

Ker je pa zastonj vse njegovo govorjenje, ju da vreči v globoko, temno ječo. Tako ju vklenejo in s tako peznim železjem obtežijo, da se ne moreta pokonci držati; tudi nobe hrane ne smeta dobivati.

Pa angelj nebeški pride in jima odvzeme težke verige; z nebeško tolažbo jima napolnuje serce. Zdaj ju cesar zapové vreči divjim zverém.

Po mestu se je že povsod veliko govorilo o čudežnih delih sv. Vida. Zato se je silno veliko — nad 5000 ljudi zbralo tisti dan, ko ga je imela divja zvér raztergati. Vsi prostori so napolnjeni, glasno šumenje se razlega med množico.

Naenkrat nastane velika tihota. Od ene strani prideta Vid in Modest. Ginljivo je videti mladoletnega Vida, kako serčno in veselo koraka po morišču, in starega Modesta oserčuje rekoč: „Ne bojte se, oče! bodite serčni, večna krona se bliža!“ — Zdaj se zverinjak odpre; velikanskega leva afrikanca je ukazal cesar danes spustiti. Mogočno koraka lev, ognjene velike oči ponosno obrača na okrog in prevzetno stresa dolgo in gosto grivo; kakor grom je njegov glas. Že se bliža svetnikoma. Modest moli in Bogu izročuje svojo dušo, Vid pa se zaupljivo ozre proti nebu, povzdigne desuico, naredi sv. križ čez leva in glej — divja zver postane krotka kakor jagnje, kakor prijazen psiček stisne rep, uleže se in svetniku noge liže! Cesar ukaže zverinskim varhom, naj z razbelenim železom razdražijo leva; lev precej dva razterga, svetemu Vidu pa se dá mirno zopet nazaj peljati v zapor.

Vse se čudi in stermi; cesar pa se serdi, da je jeze bled. Spet nova enako grozovita zapoved, če ne še hujša! Velikansk kotel postavijo na trinogato stalo, napolnijo ga s smolo, z oljem in svinčcem in velik ogenj zanetijo pod njim. Pobožno klečita in molita Vid in Modest. Ko zavre strašna pekočina ter šumi in vervrá po kotli, zakliče rabelj: „Vzdignita se, kopel je že gorka!“ In zdaj — kajne, še misliti nas je groza — zdaj zgrabijo Vida in ga veržejo v razbeljeno tekočino. Pa mladi svetnik ni nič boječ; zaupljivo naredí sv. križ in angelj iz nebes prihití, razdelí plamen, pogasi vročino; glasno začne Vid hvaliti in častiti pravega Boga in nepoškodovan pride iz kotla.

Kako veličasten se je zdel zdaj Vid celo nevérnikom! Stermé je ljudstvo klicalo: „Tacih čudežev še nismo nikoli videli; zares, Bog kristjanov je resničen in velik.“ Do tisoč ajdov se je spreobrnilo pri tem pogledu. Cesar pa še ne odjenja. Premagan po šibkem mladenču kar divjá in nove strahovite muke izmišljuje, neusmiljeno nategovanje itd. Pa tudi to, pravi staro sporočilo, svetnikov ne umori, ampak hud potres nastane, grom in blisk, in da vse zbeži, svetnika pa sta po angelju rešena in kmali potem mirno v Gospodu zaspita.

Sv. Vida slikajo kakor cvetečega mladenča v razbeljenem kotlu. Časté ga posebno kakor pomočnika zoper božjast na Parskem in Českem. Tudi v naši deželi ima več cerkev in je v veliki časti. Mladina naj ga posnema zlasti v gorečnosti za sv. vero in v skerbi za ohranjenje kerstne nedolžnosti.

Molitev.

Pomagaj nam, o Bog! da oblačilo nedolžnosti vsaki čas tako čisto ohranimo, kakor sv. Vid, in ako bi se

kdaj omadežalo, da ga brez pomude v zakramentu sv. pokore zopet očistimo. Po Jezusu Kristus, Gospodu našem. Amen.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Kakošni možje morajo biti poslanci? Prava ljubezen do domovine.*) Poslanci za deželni zbor stopijo na čelo cele dežele, djal bi, na svetilnik v obliči visokih in nizkih. Zato je neutajljivo pred vsem potrebno, da so možje v vsakem oziru pošteni, čistega značaja, brez graje. Kdor se v čem grajavnega čuti, naj bi se na tako višavo ne derznil, v tako čast ne vsiloval; če pa jo je že vender sprejel, naj se odpove, ali pa saj se tako poboljša in v taki red spravi, da bo svet vidil in spoznal, da je krivo pot zapustil in si prizadeva napake popravljati. Marsikteri, kadar se za poslanstvo poganjajo, ne pomislijo, da s tem pridejo na dan vse njihove slabosti, zanikarnosti ali celo pregrehe in pohujšanja, poprešnje in sedanje, ker vsa dežela o njih govori, jih prereštuje in sodi. Nič ne pomaga, če nekteri njihove enakosti in stranke njih černe lise belijo, zakrivajo, tajé, nje same pa hvalijo in v zvezde kujejo; kajti resnica vendar le ostane: da so zaznamnjani, omadežani, graje vredni.

Kar tiče razno strankarstvo in narodnosti, se mora v Avstriji še poseben ozir imeti. Eden verlih prijateljev nam je te dni naznanil svojo lepo idejo nekako tako-le:

Pri zidanji babilonskega stolpa so narodnosti delo razderle in ljudje so v prepiru šli vsak na svojo stran. Znano je, kako se jim je potem godilo. Binkoštni praznik je narodnosti zopet zedinil, pojasnil jim je, da Parti, Medi, Elamci, Mezopotamci, Kapatoci, Frigijani in drugi po Aziji, Afriki, Evropi so bratje med seboj. Previdnost Božja je vravnala tako, da so v katoliški Avstriji zastopani trije veliki narodi, slovenski, nemški, romanski, med ktere je zagnan še tudi madjarski. Njih véz je katoliška vera, in dokler se bode ta čislala ter vezala razne narodnosti, bode prav za državo in za vse narode; ako tega ne bo, bode vse nesrečno. Ako bi se bilo po načelih in naukah katoličanstva vsakemu narodu pustilo in dajalo, kar mu gre, bi ne bilo nobenega razdora, bili bi vsi zadovoljni. Spodjedal pa je že od davno drevo življenja med njimi malik narodnosti, kateri ne privoši nikomur nič razun le sam sebi, in to je nesreča. Pričkanja in prepira ni konec in ga ne bo, dokler se ne bode delalo po katoliškem nauku: „Kar sam nimaš rad, drugim ne delaj!“

Sedanja vlada iše mir napraviti, zediniti razne narode: naj se vsi vladni možje, vsi poslanci in postavodajavci popolnoma oklenejo imenovanega načela in — dosegli bodo, kar želé vsi pošteni podložni.

To je edino-pravi patrijotizem. O tej priliki pa moramo še ošibati neko očitjanje, ki ni drugzega kakor pravi, suhi, v framasonski kuhinji spečeni in od psevdoliberalstva zabeljeni „farizeizem.“ V poslednjih časih namreč so jeli prekanjeni sovražniki katoličanstva sumničiti ljubezen katoličanov do domovine; očita se jim, da so pokorni tujemu vladarju, in s tem hočejo poglavarja katoliške Cerkve razvpiti za kako tujo oblast, češ, da je potreba previdnosti zoper njo! Ako to česnjá kak lutermartinovec, kdo mu bo toliko za zlo jemal; pri katoličanih pa, ki so kaj študirali in niso brez možgan v glavi, je kaj tacega neodpustljivo. To počenjanje pravi, F. J. Moulart („Kirche u. Staat,“ str. 136), je delo čisto dijabolske malopridnosti in nobenega drugzega namena nima, kakor v sercu nevednih zmanjševati ljubezen in podložnost, ktero so dolžni Cerkvi in nje-

nemu poglavarju. Ko smo pokorni papežu, s tem nikakor nismo pokorni kakemu časnemu vladarju cerkvene države, ampak vélikemu mašniku Cerkve, ki v svojem naročji obsega vse samoderštva in republike; pokorni smo duhovnemu očetu svojih duš, kateri se povsod nahaja v sredi svoje družine, v Bruselju, v Parizu, v Londonu, v Petrogradu ravno tako, kakor v Rimu. Zares, skupna véz, ktera dela iz vsih držav eno samo kraljestvo, kraljestvo Jezusa Kristusa, ta véz za nas ne more biti „tuja véz;“ ona ravni svoj vir ima v naši bistveni odvisnosti od Boga, ker oblast sv. Cerkve je tista oblast sama, ktero ji je Kristus, Sin Božji, izročil nad vesoljni človeški rod. Toda vdanost naša do rimskega papeža, kakor koli močna in velika si bodi, kratko in malo ne zmanjšuje ljubezni do naše časne domovine. (Ravno nasproti smemo brez pomislika terditi, da le pravi, papežu serčno udani katoličan je pravi in zvesti domoljub). Po čudovito krasnih besedah Fenelonovih smo mi vsi rimski državljani: „Vsaki katoličan je rimski državljan in to v globočini svojega serca,“ je klical neumerljivi Kambrejski nadškof „in njegova desnica bi se usušila in življenje v njem ugasnilo prej kot da bi se branil ga dati tisučkrat kakor kapljo vode za Cerkev, ktera je mati in gospodovavka vsih cerkvá.“ Ta katoliška velikodušnost pa ne izločuje velikodušnosti do domovine, temuč jo le še oblačuje, spopolnuje in poživlja.

Zahvala in poterdilo. Od mnogih strani sem do danes neposrednje prejel darov v denarji za naše pogorelce v Terbojah. Da se dobrotniki prepričajo, da je denar došel v prave roke, naj njih imena „Zg. Dan.“ po versti naznani. Poslali so pn. gg.: Matija Jeriha v Škofji Loki, 5 gld.; Edvard Globočnik, zdravnik v Cerkljah, 5 gld.; Karol Hut, vojniški kurat v Terstu, 2 gld.; Vinc. Majer, župnik v Selcih, 10 gld.; Jos. Belar, župnik v Hotederšici, 12 gld.; Ivan Sušnik, duh. pomočnik v Selcih, 10 gld.; Karol Tedeschi, župnik v Gorjah, 10 gld.; Ivan Šlakar, duh. pomočnik v Gorjah, 5 gld.; Stanko Šranc, župnik v Retečah, 5 gld.; Matej Preželj, župnik v Mavčicah, 38 gld. 28 kr.; Anton Mežnarec, župnik in dekan v Kranju 70 gld.; Anton Golobič, župnik v Cerkljah, 70 gld.; Blaž Ulčar, župnik v Velesovem, 13 gld.; Matej Tavčar, župnik v Komendi, 10 gld.; Tomaž Kajdiž, župnik v Vodica, 23 gld. 20 kr.; Alojzij Stare, farni oskerbnik na Rovih, 10 gld.; Martin Narobe, župnik v Zapogah, 6 gld.; Primož Peterlin, župnik pri sv. Lenarti, 15 gld. 50 kr.; Matej Jereb, župnik v Javorjah, 16 gld. 20 kr.; Ivan Oblak, župnik v Barovnici, 5 gld.; Juri Dernovšek, farni oskerbnik v Želimljah, 5 gld.; Luka Aleš, župnik v Preski, 7 gld.; Neki dobrotnik je podaril 10.000 tisuč žebljev, okoli 20 gld. vrednosti.

Vsim dobrotnikom v imenu pogorelcev s tem izrekam priserčno zahvalo. Bog poverni stoterno!

Škoda se je ob cenitvi še večja pokazala, kakor sem prvič, poročal. Pri cerkvi je tudi obok v nevarnosti, zato je vsako opravilo v nji vradno prepovedano.

Bog nam nakloni še veliko dobrotnikov!

V Smledniku, 19. rožn. 1883.

Anton Klemen,
župnik.

Dubica bos., 11. rožnika 1883. Prejel sem hvalno poslanih 101 gld. 22 kr. — za 54 maš g. Mih. Tavčarja, ktere ste mi početkom maja naznanili, in za 60 maš g. Dolinarjevih (oboje se že opravljajo) ter 15 gld. za moj misijon, med temi 10 gld. od preč. g. stoln. dekana, za ktere bom dal napraviti baldakin altarju, ker nima zida nad seboj ampak samo deske. Bog naj poverne vsim dobrotnikom obilno tukaj in tamkaj!

Danes sem si pa odločil nekaj napisati o stvari, o kateri bi se utegnil marsikdo sperva muzati ali celo krohotati, pa nazadnje mu bo sméh prešel — o čistosti. Resnično je, da Muhamed svojim dozvoluje v zakonu mnogoženstvo, ali ravno tako resnično je, da je zunaj zakona nečistost obema spoloma (samo da se deržita Muhamedovih zapoved) skor nemogoča. Turška ženska je od otročjih lét pa do smerti vedna jetnica; samo najbližnje sosede in zopet samo naj bližnjo zlahto smé obiskavati, sicer pa v nobeno hišo ne hoditi, nikdar ne sprejemati v svoji hiši možakov, tudi turčinov ne: razun domačih ljudi v hiši nima zlasti z možkimi nikdar nič opraviti, ker je vedno doma in še celo skoz okna ne more gledati, ker so v njihovih sobah zabita z rešetko, prav kakor oknica pri katoliških spovednicah. Ako pa gre obiskat sosedo ali zlahto, je vselej vsa ovita, tudi obraz ima zavrt v belo platno, katero ima dve luknji, da skozi nje gleda in more iti, pa se ne pogovarja z nobenim človekom razun s tovaršico, ako ravno katero ima, pa prav malo in tiho, da ju nikdo ne more razumeti. V takih okoliščinah živi dete, živi devojka, živi žena, vedno odločena od sveta, posebno popolnoma od možakov.

O tistih nesrečnih in kužnih znanjih pred zakonom turški mladenči in devojke ne vedo nič — navadno se spoznata ženin in nevesta še le tadaj, ko ju hodža (turški verski služabnik venča) poroči; popred ženinu nevesto, nevesti pa ženina samo nekoliko z besedami opisujejo prvi zlahtniki ali sosedje. — Zakonska zvestoba se tirja in čisla, preljub (nezvestoba) pa strašno merzi in sovraži. Na to pazi že mož, ki ima popolno oblast nad ženó, ter jo derži v večni ječi, kakor sem popisal. O kdo bi se te ječe raje znebil, kakor turške bule (žene)?! Ali možje so terdi kot kamen, ne dajo ženam nad seboj gospodariti, temuč hočejo stare navade do čista spolnovane imeti. Ne pazi pa samo mož nad zvestobo svoje žene, ampak vsa hiša, in še celó vsa soseščina. Ravno pred nekterimi dnevi se je opazila tukaj v nekem predmestju taka nezvestoba pri turkinji, in kaj se zgodi? Vsi sosedje (sami turki) so priderli k svojemu podžupanu tudi turku, ter razserdeni določno tirjali, naj ono nesnago berž odpodi iz njihove soseščine, zato naj pregovori moža, da jo odpusti od sebe in iz svoje hiše; ako pa bi je ne hotel, moral bo tudi on zapustiti njihovo soseščino, ker ne bode imel mirú nikdar. Tak upor cele soseske proti grehu in hudobiji vselej pomaga, ker ljudje, ki se sicer ne bi bali Boga in greha, imajo vsaj strah pred sosesko, kakor živina pred palico. Bili so časi, ko se je tudi po Slovenskem zoper kake velike in očitne grehe v fari glasno zdihovalo in očitna meržnja kazala — in ti časi bili so dobri, skor brezgrešni v primeri s sedanjim časom, ko se pošastnim grehom samo še muza ali posmehuje, pravega studa pa je premalo do njih. Zato povzdiguje tudi greh prešérno svojo glavo, ter prezira kardelce poštenih ljudi, ker ima trumo priveržencev in še celó hvalivcev za seboj, ter se mu premalo upira in ne ustavlja.

Po mojem opisu toraj vidite, da živé turki v oziru čistosti bolje od marsikterih kristjanov; in toraj na sodbi — kdo bo laglje obstal? Mnogoženstva pa v Bosni ni skor nič; turški carski činovci (vradniki), pravi turki po rodu (bosanci so po rodu Serbi) soznali so tudi Bosno ž njim, ali redki redki so jih posnemali, večidel imajo tukaj samo po eno ženo, ter se vsakemu ustavljajo zlahta, prijatli, kateri hoče še drugo ženo vzeti. Celó mene so hotli napeljati, da bi bil nekemu turčinu, ki si je še drugo ženo v glavo spravil, ta merkej iz glave izgnal; pa se vé, da se nisem hotel udati temu zahtevanju, ker ima svojega hodža. Oni upor turške

soseske proti turški prešestnici me je napeljal nekoliko premišljevati življenje turško v oziru čistosti, ter sem našel, kar sem zapisal, in vse to prav lahko služi v zgled — kristjanom. — Oh sramota, ali resnica! Z Bogom! Brez zamere!

V. Lah.

Vevnica.

Piše Svetilko. (Dalje.)

1. Pleva.

Kaj govori liberalno časopisje o duhovstvu? Prerok Danijel pripoveduje (v 7. poglavji), kaj je videl v sanjah prvo leto babilonskega kralja Baltasarja. Štiri zveri so priderle iz morja, po katerem so divjali vetrovi. Najstrašnejša je bila zadnja zvér. Imela je velike zobe, na vse strani je grizla in gazila; imela tudi deset rogov. Kar na enkrat pa se vzdigne med rogovi mali rog, zraste in izdere tri rogove. In dobil je ta rog človeške oči in usta, „ki so govorila velikansko in strahovito,“ govorila zoper Najvišega. — Ne rečem, da je prerok s to podobo prerokoval ravno o časopisji, vsaj naravnost gotovo ne, kakor razlaga prerok sam; ali z eno pre-roško podobo kažejo preroki tudi več dogodkov in zato ni kar nič presiljenega, ako obračam to podobo prerokovo na liberalno časopisje, in žival, ki ima deset rogov, imam za današnje protiversko sovraštvo, ki se kaže sicer na mnogoterih stranéh, a prav za prav je pa samo eno. Kakor silno močan rog se je povzdignilo v novejšem času novinarstvo liberalno, oči ima človeške in usta človeška — neznano velika, govori glasno, da ga sliši celi svet, in grozovito — zoper Najvišega. Silna je njegova beseda, in zaganja se kakor ljuto valovje ob prestol Najvišega. Prestol Najvišega so večne resnice, in žezlo v njenih rokah — to je večna postava. Beseda iz onih ust pa bi rada poderla ta prestol in zlomila žezlo; vso trumo, ki obdaja prestol, hoče omamiti, kakor silni tresk plaho serce. — Dovolj o podobi! Časopisna usta govore in govore zoper to, kar imenujemo in kar nam je sveto in tedaj naj više. Sveta nam je prava človeška čast; podoba božja in človeško hrepenenje po vzvišenih rečéh. Sveta nam je prava natorna krepost in čednost: zmernost, treznost, čistost. Sveta nam je natorna postava: o zakonu, o pravici starišev do otrók svojih. Sveta nam je pravica, bodisi reveževa, bodisi bogatinova; sveta nam je pa še posebno in naj bolj vera, ker ona posvečuje celo življenje človekovo in celega človeka. — Vse to, kar sem naštel, spodbija bolj ali manj liberalno časopisje. Ono namreč vleče človeštvo na pozemeljsko, na vsakdanje, in sicer edino le na to. Vživaj, pij, jej in delaj za jed in obleko, raduj se kakor te žene natora — to je modrost našega liberalnega časopisja. „Za krepost prezadevati si je po njegovem modrovanji neumno; pravico ima močnejši, vera jim je pa dandanes čisto odveč, in hujskajo podreti jo, kakor kedo more. Zato se jim zdi naj bolje: vero zasmehovati, zlasti verske obrede, kazati, kako — češ — je nespametno verovati, celo škodljivo! Ker je pa duhovstvo steber vere, išejo ta steber razrušiti. Naj lože bi se to zgodilo, ko bi mogoče bilo duhovstvo popačiti. Zmerom mora biti tedaj skerb liberalnemu časopisju vleči na svojo stran vsaj nekaj duhovnikov; to jim je lepa zaslomba proti neupogljivemu nasprotniku. Kako se dá iz te zaslombe mahati po drugih, češ, „sedaj tolčemo duhovnike z duhovskim orožjem!“ Ali navadno spodleti prekanjencem tako zalezovanje, torej udarjajo kar naravnost ob duhovski stan. Oni pišejo: „Duhovski stan je dandanes čisto nepotreben, še celo škodljiv je,

škodljiv posameznim in tudi državi; kar stori morebiti tu pa tam dobrega, to ne odtehta slabega in škodljivega; ljudstva neče učiti in likati, temuč hoče, da naj bi ljudje vedno ostali neumni. Ako se preganjajo duhovni za kako stvar (pravijo), se poganjajo le za svoj dobiček; duhovstvo je nekaka sklenjena družba, nekaka kasta, ki se poteguje samo zase. Zato da se zmerom upira in ustavlja državi ter podpihuje še ljudstvo, da je nepokorno. Ono (pravijo) ne uči ljubezni, ampak sovraštvo. Duhovniki so večidel neolikani, neotesani in neomikani ljudje; vednosti se boje in jo preganjajo. Lepo slovstvo, lepe pesni, romani itd. to jim je tern v peti, ker ne razumejo, kaj je lepo. Večidel so fanatiki, to je: jeza jih naganja, da se vojskujejo za svoj obstanek in podirajo, kar je proti njim. Posebno nekateri izmed njih, so kakor ogenj, ki gori iz same jeze in sovraštva. Splloh, dokler je še kak duhovnik, ne bode prave sreče na svetu.“ Tako-le nekako lahko beremo v naj različnejših spremembah vsaki dan za jutra in večera. Nikoli ne zmanjka vode tem mlinom. Seveda, jaz sem njih ropotanje razložil kar naravnost: liberalni listi znajo tako viti in sukati se, da se je kar čuditi. Sedaj se spomnijo, da so tudi duhovniki ljudje in v državi, kakor drugi. Tedaj jih pomiljujejo in želijo samo prav serčno, da bi popustili svoja načela. A kmalu pozabijo to, naredé nekaj poklonov Kristusu, ki je bil pa po njih bogoskranskem govorjenji samo dober človek; potem pa sikajo strup na njegovega naslednika v Rimu. Ako bi po liberalnih mislih sklenili sodbo nad papežem, moral bi biti najmanj smerti vreden, ako ne hujšega. Druge duhovnike bi pa ti „človekoljubi“ naj raji „zapodili, in bi kar nič ne kazilo, ako bi vtaknili nekatera v ječe, n. pr. kakega terdovratnega škofa ali vročega kaplana. Zakaj pa ne! Ako je morebiti sedanji papež pošten mož, no pa njegovi predniki niso bili. Pa tudi samo papež biti je hudodelstvo!“ In veliko tacega pišejo in ropočejo. Le berite „feuilletone“ (podlistke), bodete videli, kakošni ljudje so duhovni (po njihovih framasonskih mislih)! „Ali niso naši romani, novele in povesti bolj resnični, kakor vsaka zgodovina, in tukaj se bere černo na belem, kake grehe imajo duhovniki nad sabo!“ „Presneto!“ Dunajski Langer tudi ve, kaj da govori, kader piše kako „5 Kreutzer-Bibliothek!“ Kedor se hoče do dobrega podučiti, lahko bere kake: „Geheimnisse eines Beichtstuhles,“ ali: „Geheimnisse eines Klosters“ itd.“ Slep je, kedor tukaj ne vidi.“ Tako se odrezujejo liberalna usta. Kaj more gospod Janez za to, da kar naenkrat vsled tega, kar vinjena glava časnikarjeva piše, mora zdihovati, tožiti čez svoj stan, javkati, kakor „otročja pupa“ itd. — Vendar kar je res, je res: mi smo krivični, ako ne nehvaležni, da tako govorimo o liberalnem zanimanju za nas. Ali niste brali, kako so enkrat tekle nekemu gospodu res prav debele krokodilove solze, ko je videl mlade, češ, pomilovanja vredne bogoslovce, ki so bili ravno „prodali svojo prostost!“ Usmiljenje ga je gnalo tudi v semenišče, in zaradi tega mu je neki serce počilo; vsaj jaz sem tako sklepal, ker ga od takrat ni bilo več videti blizo duhovnikov. (Dalje prihodnjič.)

Papeževa nova vravnava o 3. redu sv. Frančiška.

Rimski časniki so prinesli v latinskem jeziku novo postavo, ali prav za prav novo vravnavo sv. Očeta Leona XIII od 30. maja tega leta o tretjem redu sv. Frančiška, kateri red je s tem po potrebah sedanjega časa obnovljen in vravnán.

Postava omenja encikliko „Auspicato“ od 17. kim. 1882 in izreka prekrasno pohvalo redom sv. Frančiška.

Potem prestopa k pravilu 3. reda, ki je poterjeno od papeža Nikolaja IV z apostoljsko vstavo „Supra montem“ (Na gori katol. vere“ itd. Gl.: „Molitvena knjiga za ude tretjega reda sv. Frančiška, v Ljublj. 1882, Blaznikova tisk., str. 243 itd.) od 18. vel. serp. 1289. Sv. Oče pristavljajo, da se ne zлага čisto vse in v vsem s sedanjim časom in šegami, in da je potrebno odpraviti nektere dvome, ki so vstali oziroma na odpustke tretjega reda. Ko so tako pojasnjeni nagibi za obnovenje, nasleduje v treh ločenih poglavjih nova „Postava sobratov frančiškanov tretjega reda“ ali svetnih udov; in v treh družih poglavjih kazalo odpustkov in predpravil, ki so dane tretjemu redu. Tukaj naj nasleduje le nekoliko iz 2. poglavja o redu, disciplini. Rečeno je n. pr.:

Tretjeredovniki in tretjeredovnice se v vsaki reči zderžujejo gizdavosti (luxus) in premetenega lepotičja, deržé se tiste srednje poti, ki se spodobi slehernemu po njegovem stanu.

Zderžé naj se z vso previdnostjo plesov, nevarnih gledišnih iger (glumaštva) in vsih nezmernih pojedinj. — Zmérni naj so v jedi in pijači, nikoli naj se ne vsedejo jést in ne vstanejo od jedí, da bi Boga pobožno ne klicali in ne zahvalili.

V predgod Marijinega neomadež. Spočetja in sv. očeta Frančiška naj se postijo; prav hvale vredno je, ako se po stari šegi tretjerednikov postijo vsak petek in se zderžé mesnih jedí v sredah.

Naj prejmejo zakrament sv. pokore in sv. R. Telesa vsak mesec.

Duhovni tretjeredniki, ki že tako imajo vsak dan moliti svoje duhovne ure, v tem oddelku nimajo druge dolžnosti. Svetni, ki ne molijo velikih duhovnih ur (oficium-a) in ne malih M. D., molijo vsak dan 12 „očenašev,“ „češenamarij“ in „čast bodi,“ ako jih bolezni ne zaderžuje.

Kteri po postavi zamorejo, naj do časa svoje reči (s poslednjo voljo) v red spravijo.

V družinah naj gledajo, da bodo v dober izgled drugim, naj pospešujejo pobožne vaje in dobre dela. Naj ne pusté v svojo hišo bukev in časnikov, iz katerih se je bati škode za čednost, in naj prepovedó tako branje svojim podložnim.

Naj bodo med seboj in med drugimi dobrotni ter blagovoljni. Kjer premorejo, naj zatirajo prepire.

Nikoli naj ne prisegajo, razun v resni potrebi. Bežé naj pred vsim nespodobnim govorjenjem, vsakim kvantanjem in nespodobnostjo. Vsak večer naj vest izprašajo itd.

Kteri morejo, naj bodo vsak dan pri sv. maši. Na vabljenje predstojnikovo naj pridejo vsaki mesec k shodu. O bolezni kacega uda naj ga opominjajo, da naj si do časa dušo oskerbí. Umerlih naj se spominjajo duhovni udje pri sv. maši, svetni naj pristopijo k sv. Obhajilu, če morejo in naj molijo ranjcemu za večni mir. Kar je v teh predpisih tacega, da ni obseženo v božjih ali cerkvenih zapovedih, ne veže pod nobenim grehom.

Sveti Alojzij.

V plodnem vertu laške zemlje
Limbar divni zacvetè,
Tam slovo od sveta jemlje
In Bogú daruje se.

Vam, mladenči in device,
Pred oltarjem vzor kleč;
Glejte mu v nedolžno lice,
Čistost mu z očés bliščí.

Tam v molitvi roke sklepa,
Star še komaj sedem let.
Raste ko mladika lepa
Svet' Alojzi, Cerkve cvet.

Po livadah duh spreha
Mu nebeških noč in dan,
Družba sveta ga obdaja,
Lepi duši v varstvo, brán.

Dih pogubne sape njega
Ne dotakne se nikdar;
Skerbno se ogiba vsega,
Kar nedolžnosti je kvar.

Strogo si počutke tére,
Se nedolžen pokori;
Čisto dušo svojo pére
Preobilno s solzami.

Kakor seraf, poln ljubezni,
Ves za Jezusa živi;
V zdravju, stiski, in boleznih
V eno méro zanj gori.

Serčno on častí Marijo,
V njó obrača zmir oči;
Zvoli v zvesto mater si jo,
V varstvo njej se izroči.

Čisti angelj od mladosti,
Le še zadovoljen ni;
Še po večí on kreposti
Brez prestanka hrepeni.

Truma angeljev raduje,
Z njim že veseli se raj,
Ko od grada mlad potuje,
V celico se séli zdaj.

Kmalo blažen pa umira
Ta prečudežni svetnik;
Že nebo se mu odpira,
Tam je zdaj naš pomočnik.

Hiti, Vékoslav! k pomoči
Zoper zlobe ljuti roj,
Da v sedanji temni noči
Srečno naš končá se boj!

Vari nežne vse cvetlice,
Hráni jih za Jezusa;
Peljaj čiste vse dušice
Za seboj do Jagnjeta!

Slabim bodi ti podpora,
Oj nedolžni spokornik!
Da nam lahka bo pokora,
Bodi ti naš pomočnik.

Svet' Alojzij, vzor mladine!
Prosi tam Boga za nas;
Naše klice 'z globočine
Ti poslušaj vsaki čas!

S. M. Bonavent.

Razgled po svetu.

Iz Anglije na božjo pot v Lurd k M. D. se pripravlja veliko število božjepotnikov. Vdeležili se bodo božje poti pervaki katoliškega plemstva, vojvoda z Norfolkka s soprogo, grof Deubigh, lordi Arundel, Herries

Lovat itd., dalje mnogo duhovstva, namestniki vsih katoliških družb in mnogo ljudstva.

V Londonu se število katoličanov tako množi, da jim ne zadostujejo več dosevanje cerkve; zidali so zopet novo v Hanerstock-Hill-u. Posvetil jo je kardinal Manning v pričo 8 škofov, številnega duhovstva, plemstva itd. Vidi se, kako vspešuje Cerkev tam, kjer ima popolno svobodo. Izročena je nova cerkev oo. Dominikanom.

Prusko. (V kake kléše je prišla pruska vlada.) Ko so se dogovori Prusije razderli, je pruska vlada sama svojemu zboru izročila nekako „novo cerkveno-politiško predlogo,“ češ, da hoče omečiti neprenašljivi jarem terpinčenim katoličanom. To pa, kakor pišejo, ne bode nikakoršna resna poprava majnikovih postav zoper katoličane. Kakor piše „Schw. Bl.“, „po tej osnovi imajo majnikove postave še veliko več terdôb in ostrín, kakor ktera koli civilizirana država, ter je stan katoličanov na Pruskem, kakor poprej, naj zanikarniši v vsi Evropi.“ Obravnáv o tej čudni predlogi se Bizmark gotovo nima veseliti. Bizmarkova „Allgemeinerica“ priznava, da vlada teh priboljškov ni dopustila iz občutka do pravnosti, ne iz sočutja za terte katoličane (to prav radi verjamemo), temuč iz ozirov lastne koristi in pa v kazen liberalcem za njihov odpad od vlade. Ako bi bili le-ti deržali zvesto z vlado, bi bila vlada kulturoborstvo nadaljevati zamogla (lepa reč!) tako pa je primorana na drugi strani večine iskati in v kulturni borbi odjenjevati (?). In kaj tacega se lisci ne sramujejo razodeti! Kaj ko bi se v svoje lastne zanke vjeli? Oni namreč imajo misel, da bodo s tem središe saj nekoliko precepile in marsiktere iz njega za-se pridobili.

Francoski republiki se hudo utépa njeno zelénčevsko napadanje Boga in katoliške vere. Stroški za odpravo vojakov v Tonking, kjer so bili Fraucozi od morskih tolovajev tako gerdo tepeni, so vedno večí in deržavni dolgovi zmeraj rastejo. Tudi naj večí kričavci in hvalisarji sedanje zanikarnosti začenujajo umolkovati. Bojé se, da tudi Kina se utegne v vojsko vtakniti; kam bode to prišlo? Kakošen je duh v deželi do brezvérskih sužnjevev, kažejo marsiktere dogodbe. V Bezancy-u (Dep. Ain) je naj vikši vradnija dala v nekem kraju križ odpraviti; nato se je razdraženo ljudstvo zagnalo na župansko poslopje in je podobo republike razdžalo. — Marsikteri minister ima „tonkinško“ ali pa kako drugo zimico in íše lepe prilike, da bi se z vročega miuisterskega stola mogel umakniti.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočni:

Bolen brat je serčno priporočen v gorečo molitev za pravo spoznanje. — Bolna na očéh se priporoča v priprošnjo N. lj. G. in Pija IX za ljubo zdravje in hoče uslišanje razglasiti po „Zg. Danici.“ — Dijak, da bi šole dobro izdelal.

Zahvale:

Bili smo v veliki časni zadregi in stiski, in v taki okoliščini, da bi nam bilo z neko rečjo lahko pomagano, pa z vsem prizadevanjem ni bilo mogoče kaj doseči. V tej nadlogi se tedaj (bilo je ravno 24. maja t. l., praznik presv. R. Telesa in Marije pomočnice) zaupljivo obrnem do N. lj. G. in njenega čistega ženina sv. Jožefa z obljubo očitne zahvale po „Zg. Dan.“ ako bom uslišan. In glej! v par dneh se je neprijetna reč na dobro

obernila, in nam je bilo pomagano. V kateri koli nadlogi si tedaj, o kristjan! prosi zaupljivo, prosi prav, in boš uslišan; N. lj. G. nas ne pusti brez pomoči!

S Primorskega, 17. rožn. 1883.

J. K.

Tisučkrat bodi češena in zahvaljena N. lj. G. presv. Serca za prejeta zdravje!

M. Č.

Koledar za prihodnji teden:

25. rožnika. S. Prosper. — 26. Sa. Janez in Pavel, — 27. S. Ladislav. — 28. (Post.) S. Leon II. — 29. Zapovedani praznik sv. Petra in Pavla. — 30. S. Lucina. — 1. mal. serpana. Spomin presv. Kervi N. G. Jezusa Kr.

Listek za raznoterosti.

Svarilo. S Podčavna nam je došel dopis, da zdaj pa tamkaj nekak mešetar trosi med ljudmi luteranske sv. pisma in razno ropotijo ter ljudi moti in za denar žuli. Znano je, kako je bil pred nekaterimi mesci iz Ljubljane vradno odpravljen tak človek, ki je veljal za brezverca in je menda celo v shajališih ljudi begal in zoper katoliško vero šuntal. „Danica“ je že dostikrat zoper take počenjanja svarila; naj se krivi preroki naznanjajo gosposkam; davkoplačevavci imajo pravico varstvo zahtevati zoper motivce ljudstva. (Dopis prih.)

Izdaten pridigar. Telegrami iz Bombay-a in Kalkute naznanjajo, da kolera ondod strahovito róji. Nekaj tisoč jih pomerje na dan. Te naznanila zbujaajo veliko gibanje, zlasti med tergovci. Ni čudo! Dandanes le še koščenka s smertno koso kaj opravi pri poživljenem svetu.

Dubica bos. 12. rožn. 1883. Izvolite po „Zg. Dan.“ objaviti, da naj mi nikdo ne pošilja denara po poštnem povzetju (Postanweisung), ker te v Bosno ne morejo priti; toraj jih mora pošta na meji poslati nazaj, od koder so prišle. Tako mi je naznanila pošta, da so tri povzetnice, na moje ime poslana, se povratile, toraj pošiljateljem zopet izplačale. Samo v pismu (kakor je za pošiljanje denara) se zamore v Bosno meni denar poslati. Z Bogom!

V. Lah.

Vprašanje in odgovor.

Cene: Kakošen razloček je med študiranim in kmečkim srovezem?

Jurko: Eden ima dolge, eden pa kratke hlače, sicer pa sta énega tésla in kopita.

Duhovske spremembe.

V Teržaški škofiji: Preč. g. Fr. Petronio, prošt Koperski, vitez železne krone 3. reda, je postal prstotarij apost. „ad instar participantium.“ Umerla sta prečast. gg.: Ivan Tomaro, kanonik kurat v Piranu, star 68 let, in Martin Poklukar, kurat v Vodichah, star 41 let. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: G. Radoslav Silv. 1 gld. — Čast. g. župn. Fr. Vohinec 1 gld. — Čast. g. župn. Bl. Artelj 2 gld. — Čast. g. Ant. Kukelj 1 gld. — Pn. g. dek. Jan. Porenta 2 gld. — Čast. g. Bl. Muhovec 2 gld. — Čast. g. duh. pom. Iv. Gornik 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Čast. g. duh. pom. Iv. Gornik 2 gld.; dve osebi 2 gld. — Iz Sel pri Šumb. po čast. g. farnem oskerbn. G. Vilmanu 16 gld. 66 kr. — Iz spod. Idrije po čast. g. župn. M. Horvatu 7 gld. 50 kr. — Katarina Slabic 1 gld.; Mar. Oficija 1 gld.; Matija Slabic 1 gld. — Z Dola po čast. g. župn. J. Jarcu 4 gld. 20 kr. — Po čast. g. M. Kolarji dobrotnica 1 gld. — Fara Cirknica po preč. g. dekanu 36 gld. 62 kr. — Begunje pri Cirknici 20 gld. 10 kr.

Za pogorelce v Košani: Cirknica iz Begunjami vred 30 gld.

Za pogorelce v Terbojah: Milgsp. stolni prošt Jožef Zupan 50 gld. — G. R. S. 50 kr. — Iz spod. Idrije po čast. g. župn. M. Horvatu 6 gld. — Iz Mengša po čast. g. župn. Jan. Zorc zbirka 48 gld.

Za pogorelo cerkev v Goropceh v Žirovski fari: Dobrotna gospa 15 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Čeb. na Opč.: Naročnina oddana založništvu: — J. K. v G. in Fr. Č. na Op.: Naročnina oddana. — Gg. G—b in K—s v Št.: Poskušali bomo kaj storiti za Vašo dobro reč, samo da malo do sape pridemo.

Vabilo k naročevanju na

„ZGODNJO DANICO“

za drugo polovico leta 1883.

Vedno vabilo k naročevanju je zelo težaven posel, kakor vedno naročevanje. Dajmo si toraj delo nasproti polajšati: na kratko vabilo naj sledi berzo naročilo, pa bo za vse prav.

Prav serčna zahvala od nas in plača od Boga na priprošnje nebeške „zgodnje Danice“, pod ktere varstvom naša „Danica“ izhaja, bodi vsim podpornikom, prijateljem in naročnikom našega cerkvenega lista!

Prosimo enake vljudnosti in prijateljstva še nadalje.

Naročnina znaša:

Za celo leto po pošti 4 gld 60 kr.

„ pol „ „ „ 2 „ 40 „

V tiskarni primeroma 4, — 2, — 1 gld.

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr. Op. To poslednje marsikteri radi pozabijo. — Naročnina se pošilja naj cenejše po nakaznicah: Blaznikovi tiskarni (ne vredniku, ki pri tem nima nič opraviti).

Vredništvo in založništvo.